

Hanušovická vrchovina

Z VLASKÉ PŘES HANUŠOVICE A NOVÝ HRAD DO BOHDÍKOVA

Sobota 25.5.2024

Sraz: Po půl osmé v hale hlavního nádraží Pardubice

Občerstvení na trase: Pivovarská restaurace Holba v Hanušovicích

Turistická mapa KČT č. 53

Odjezd:

8:07 R 885 Slovácký expres z Pardubice hl.n.

8:37 příjezd Ústí nad Orlicí

8:41 Sp. 1225 z Ústí nad Orlicí

9:52 příjezd Vlaské (zastávka na znamení)

Zpáteční cesta z Bohdíkova:

15:45 Os. 3661

15:54 příjezd Hanušovice

16:00 Sp 1404 odjezd Hanušovice

16:25 příjezd Zábřeh na Moravě

16:40 EC 124 Valašský expres odjezd ze Zábřehu na Moravě

17:34 příjezd Pardubice hl.n.

nebo později

16:26 Os 3662 odjezd Bohdík

16:51 příjezd Bludov

17:37 Os 3737 odjezd Bludov

17:47 příjezd Zábřeh na Moravě

18:14 RJ 1016 RegioJet odjezd Zábřeh na Moravě

19:08 Pardubice hl.n. příjezd

18:40 EC 122 Valašský expres

19:34 Pardubice hl. Nádraží

Trasa:

Délka 15 km,

převýšení +326 m n.m.

klesání – 411 m

Z vlakové zastávky **Vlaské** se vydáme přes trať po zelené, mírně stoupající lesní pěšinou se asi po 600 metrech dostaneme na vyhlídku na řeku Morava k Zámečku **u Hanušovic**, naše cesta pokračuje dále po zelené, přejdeme Počátecký potok a na rozcestníku **Pod Vršavou** se dáme vlevo a lesním porostem pokračujeme do Hanušovic k vlakovému nádraží a dále k rozcestníku Hanušovice u pivovaru. Tady sejdeme doprava z červené a po pár metrech před sebou máme Pivovarské muzeum a **Pivovarskou restauraci**. Tady nás čeká příjemná zastávka na občerstvení. Pokračovat budeme vpravo po modré podél silnice na Šumperk. V místě, kde se modrá protne s cyklostezkou odbočíme vlevo na cyklo 6291, po které pokračujeme asi 2 km, poté ji opustíme, dáme se vpravo po neznačené cestě, asi po 1 km se k nám zleva připojí zelená, přejdeme potok a pokračujeme mírným stoupáním k **Nový hrad rozc.** Odtud dále po žluté **ke zřícenině Nového hradu**, po prohlídce tohoto místa se vrátíme na rozc. Odtud pokračujeme po zelené kolem **Raškovského vodopádu** do železniční stanice **Bohdíkov**, kde náš výlet končí.

Hanušovická vrchovina

Hanušovická vrchovina je pohoří v Jesenické oblasti při západním úpatí Hrubého Jeseníku, které dostalo jméno podle města Hanušovice. Nejvyšším vrcholem je Jeřáb 1003 m n.m. Hanušovická vrchovina je poměrně členité, málo známé pohoří, jehož středem protéká řeka Morava, pramenící pod Králickým Sněžníkem.

Pivovar Holba

V tomto drsném, ale krásném kraji vzniká již od roku 1874 Holba – Ryzí pivo z hor. Pivo Holba za své jméno a jedinečnost vděčí Jeseníkům. Za svou slávu a chuť sládkům, kteří střeží jeho kvalitu. Pivo vzniká z horské vody z vlastního hlubinného vrtu. Vyhlášený slad z moravských ječmenů mu dává plnou chuť, chmel z Tršicka, charakteristickou nezaměnitelnou hořkost a dlouhé zrání v ležáckých sklepích vyváženou chuť a dobrý říz. Proto právem nese titul Ryzí pivo z hor.

Hanušovice Dle listiny z 3. května **1325** postoupil rytíř Jan Wustehube kameneckému klášteru ve Slezsku Staré Město, tehdy jmenované Goldek, s deseti vesnicemi, mezi kterými se nacházely i Joannis villa, tj. Janova - Hanušova ves, Syfirdesdorph - Žibřidovice a Waltersdorph - Valteřice. Samy názvy svědčí o tom, že šlo o vsi založené v rámci kolonizace tohoto kraje někdy koncem 13. století, neboť byly pojmenovány podle svých zakladatelů, lokátorů Hanuše, Žibřida a Waltera. Všechny tři vsi byly od počátku součástí kolštejnského panství, nyní Branné, zatímco Hynčice nad Moravou, uváděné poprvé v roce 1414, patřily tehdy k novohradsko-šumperskému panství a později byly součástí panství velkolesinského.

Hanušovice měly už roku 1351 kostel a faru, která se jmenuje v zakládací listině litomyšlského biskupství. Z privilegia pro hanušovického rychtáře z roku 1439, v němž se setkáváme už s nynější českou podobou jména Hanussowicze, lze z velikosti obdarování soudit, že byly přirozeným hospodářským střediskem jižní části kolštejnského panství. V 15. století za česko-uherských válek a následujících bojů mezi kolštejnským pánem Hynkem ze Zvole a Jiříkem st. Tunklem z Braníčka a na Zábřeze byly **Hanušovice** vypáleny a Vysoké Žibřidovice s Valteřicemi dočasně úplně zpustly. Teprve v následujícím století byly obnoveny. Na sklonku

16. století přibyla na jižním okraji Hanušovic nová ves Holba, která však už patřila k rudskému panství. Znovu utrpěly všechny zmíněné vsi za třicetileté války, v poklidné době druhé poloviny 17. a během 18. století se však rychle vzpamatovaly. **Hanušovice** se pro ně staly vzhledem k farnímu kostelu a škole i kulturním střediskem.

Hlavní rozkvět však **Hanušovice** teprve čekal. Roku 1852 zde byla založena moderní úpravna lnu a ještě do konce 50. let 19. století tu největší šumperský podnikatel Eduard Oberleithner založil dvě přádelny lnu, jednu na jižním okraji Hanušovic, druhou v sousední Holbě na druhém břehu Moravy. Počátkem 70. let bylo v tomto největším podniku tohoto druhu na Moravě a ve Slezsku zaměstnáno už 800 dělníků a dělnic a po technické stránce představoval špičkový podnik v tehdejší rakouskouherské monarchii. Další obyvatelé z Holby, Hanušovic a okolních obcí našli v 60. letech 19. století zaměstnání v jindřichovské papírně a roku 1874 zřídila společnost šumperských průmyslníků druhý největší podnik v Holbě, pivovar. Dalším činitelem, který hrál v případě Hanušovic a jejich okolí důležitou úlohu, bylo spojení s okolním světem železniční tratí Šternberk - Šumperk - Králíky roku 1873, která byla v polovině 80. let spojena v Hanušovicích s tratí Olomouc - Bruntál - Krnov - Frývaldov, nyní Jeseník - **Hanušovice**. Ty se staly významným železničním uzlem, doplněným roku 1905 o lokální trať **Hanušovice** - Staré Město. Ke zmíněným podnikům se přidružila do počátku 20. století i řada menších, jako výroba zemědělských strojů, pila, koželužna, sodovkárna, kamenolomy, takže **Hanušovice** spolu s Holbou představovaly průmyslově-zemědělské obce.

Za první republiky se staly centrem německého a českého školství pro celé široké okolí. Bohužel za nacistické okupace se zde a v okolí nacházely zajatecké tábory a na pozemcích hanušovické přádelny byla zřízena i pobočka koncentračního tábora Gross Rosen pro asi 250 polských židovských žen. Po druhé světové válce, po odsunu německého obyvatelstva, obec dále rostla až do dnešní podoby. 3. května 1975 uplynulo 650 let od první písemné zmínky o Hanušovicích. Při této příležitosti a vzhledem k poválečnému růstu počtu obyvatel a průmyslu byly **Hanušovice** roku 1975 povýšeny na město a o dva roky později byl schválen i jejich nový městský znak.

Zřícenina Nového hradu zvaného Furchtenberg

Hrad vznikl na začátku 14. století. Nejdříve byl vystavěn jako malý hrádek nazývaný Furchtenberg, až později byl přestavěn na mohutný hrad. Název vznikl při oddělení území od hradu Bludova, proti němuž byl nový, proto Nový hrad. Chránil důležitou obchodní stezku. Vystřídal několik majitelů, z nichž poslední byl Jiří Tunkl z Brníčka. Ke konci 15. století byl zničen při česko-uherských válkách. Dodnes se dochovaly věže, brány, bašty i obranné zdi.

Trasu připravila, vede a na Vaši účast se těší Ivanka Žaludová

telefon 728 327 315 e-mail k.ivanka39@gmail.com